

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	DESIGN DE MOBILIER ȘI INGINERIE A LEMNULUI
1.3 Departamentul	PRELUCRAREA LEMNULUI SI DESIGNUL PRODUSELOR DIN LEMN
1.4 Domeniul de studii	INGINERIE FORESTIERA
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	ECODESIGN DE MOBILIER ȘI RESTAURARE / ECODESIGN DE MOBILIER ȘI RESTAURARE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	RESTAURARE LEMN POLICROM							
2.2 Titularul activităților de curs	Expert restaurator dr. Georgiana GĂMĂLIE							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Expert restaurator dr. Georgiana GĂMĂLIE							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾ Obligativitate ³⁾	DS DOP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/ proiect	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					
Examinări					3
Alte activități (lucrări practice de restaurare lemn pictat)					65
3.7 Total ore de activitate a studentului	138				
3.8 Total ore pe semestru	180				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	6				

4. Precondiții

4.1 de curriculum	- Cunoașterea principiilor restaurării și a codului etic al restauratorului - Cunoștințe de bază privind materialele utilizate în conservare- restaurare
4.2 de competențe	Abilitate de comunicare și de a lucra în echipă

5. Condiții

5.1 de desfășurare a cursului	Sală dotată cu PC și sistem de video-proiecție
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Orele de aplicații se desfășoară în Laboratorul de Restaurare, care dispune de dotările necesare.

6. Competențe specifice acumulate și rezultate ale învățării

Competențe profesionale	Cp 3. Adună informații tehnice 3.1 Cunoștințe R.Î. 3.1.1 Absolventul explică și specifică metodele de investigare, materialele și metodele de conservare-restaurare adecvate pentru fiecare caz de conservare-restaurare în parte. R.Î. 3.1.3 Absolventul specifică și explică elementele specifice conservării-restaurării științifice a mobilierului / bunurilor culturale din lemn. 3.2 Abilități R.Î. 3.2.1 Absolventul gestionează principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. 3.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 3.3.1 Absolventul analizează și organizează cu responsabilitate modalitățile de investigare științifică a artefactelor și testarea unor noi materiale și/sau tehnici de restaurare. R.Î. 3.3.2 Absolventul gestionează și specifică cu responsabilitate standardele de bună practică specifice domeniului. Cp 5. Efectuează încercări 5.1 Cunoștințe R.Î. 5.1.1 Absolventul descrie în procesele de conservare-restaurare în mod adecvat, funcție de caz, tehnicile tradiționale originale, precum și metode moderne de testare și încercare acceptate în domeniul conservării-restaurării R.Î. 5.1.2 Absolventul analizează cu mijloace științifice adecvate bunurile culturale, interpretează și coroborează datele obținute cu informații istorice în vederea deciziei privind valoarea patrimonială și modul de intervenție. 5.2 Abilități R.Î. 5.2.1 Absolventul aplică în procesele de conservare-restaurare în mod adecvat, funcție de caz, tehnicile tradiționale originale, precum și metode moderne de testare și încercare acceptate în domeniul conservării-restaurării R.Î. 5.2.3 Absolventul dezvoltă, aplică și gestionează procese de conservare-restaurare bazate pe principii științifice. 5.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 5.3.1 Absolventul cunoaște și utilizează cu responsabilitate teste și încercări de investigare științifică. Cp 6. Analizează datele testelor 6.1 Cunoștințe R.Î. 6.1.1 Absolventul descrie în mod specific, funcție de caz, principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. R.Î. 6.1.2 Absolventul analizează datele și informațiile de investigare științifică și testare a unor noi materiale și/sau tehnici de restaurare. R.Î. 6.1.3 Absolventul analizează cu mijloace științifice adecvate bunurile culturale, interpretează și coroborează datele obținute cu informații istorice în vederea deciziei privind valoarea patrimonială și modul de intervenție. 6.2 Abilități R.Î. 6.2.1 Absolventul interpretează și aplică în mod specific, funcție de caz, principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. R.Î. 6.2.2 Absolventul interpretează datele și informațiile de investigare științifică și testare a unor noi materiale și/sau tehnici de restaurare. R.Î. 6.2.3 Absolventul evaluează cu mijloace științifice adecvate bunurile culturale, interpretează și coroborează datele obținute cu informații istorice în vederea deciziei privind valoarea patrimonială și modul de intervenție.
-------------------------	--

	6.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 6.3.1 Absolventul este responsabil în situații concrete de rezolvarea eficientă a problemelor pe baza rezultatelor obținute în urma testelor, în scopul furnizării unor concluzii și soluții adecvate. Cp. 7 Utilizează materiale și componente durabile 7.1 Cunoștințe R.Î. 7.1.4 Absolventul descrie și alege tipurile de materiale ecologice ce vor fi folosite în procesele de restaurare-conservare / proiectare și realizare de mobilier, în scopul menținerii caracteristicilor și funcționalității produselor.
Competențe transversale	Ct 1. Exerciță față de colegi leadership orientat către rezultate R.Î. 1.3. Absolventul este capabil să colaboreze în cadrul echipelor multidisciplinare cu toți membrii acesteia. Ct 2. Gestionează dezvoltarea profesională personală R.Î. 2.1. Absolventul este capabil să aprecieze obiectiv pregătirea sa profesională în raport cu nevoile pieței muncii. R.Î. 2.2. Absolventul este responsabil și adoptă o atitudine pozitivă față de cerințe noi și provocatoare care pot fi satisfăcute doar prin învățare pe tot parcursul vieții.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina <i>Restaurarea lemnului policrom</i> vizează cunoașterea materialelor și tehnicilor tradiționale de pictare și aurire a lemnului, a echipamentelor și tehnicilor utilizate la restaurarea acestor artefacte, precum și aplicarea conceptelor și a metodelor științifice de investigare, conservare – restaurare a lemnului policrom și analiza fenomenelor fizice, chimice și biologice de degradare specifice.
7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea materialelor și tehnicilor tradiționale de pictare a lemnului, identificarea factorilor de degradare și a defectelor specifice suprafețelor pictate și/sau aurite. Alegerea și utilizarea metodelor moderne de investigare-diagnosticare pentru stabilirea gradului optim de intervenție, bazat pe criterii științifice și expertiză avizată privind restaurarea lemnului policrom. Cunoștințe și abilități practice de intervenție pe artefacte de lemn policrom. Elaborarea de proiecte comune cu instituții de profil din țară, oportunități de afirmare profesională.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr de ore	Observații
1. Mobilierul pictat din perspectivă istorică: tipologie, caracteristici generale, particularități zonale, simbolistică. Materiale și tehnici tradiționale de realizare.	Prelegere pe bază de slide-uri. Dezbateri interactive.	2	
2. Defecte specifice suprafețelor pictate; diagnosticare, investigare, concepția de conservare-restaurare.	Prelegere pe bază de slide-uri. Dezbateri interactive. Prezentarea unor studii de caz. Evaluare continuă.	2	Evaluarea continuă constă în recunoașterea tipurilor de deteriorări pe baza unor studii de caz.
3. Faze principale, echipamente, dispozitive și materiale specifice pentru restaurarea lemnului policrom.	Prelegere pe bază de slide-uri. Dezbateri interactive. Prezentarea unor studii de caz. Evaluare continuă.	2	Evaluarea continuă constă în recunoașterea tipurilor de deteriorări pe baza unor studii de caz.
4. Metode specifice de restaurare: consolidare strat pictural, curățare.	Prelegere pe bază de slide-uri. Dezbateri interactive.	2	

	Prezentarea unor studii de caz.		
5. Metode specifice de restaurare: completare lacune, integrare cromatică, vernisare.	Prelegere pe bază de slide-uri. Dezbateri interactive. Prezentarea unor studii de caz. Evaluare continuă.	2	Evaluarea continuă constă în propunerea unor tratamente punctuale pe baza unor studii de caz.
6. Lemn aurit. Materiale și tehnici tradiționale de realizare; probleme și tehnici specifice de restaurare.	Prelegere pe bază de slide-uri. Dezbateri interactive. Prezentarea unor studii de caz. Evaluare continuă.	2	Evaluarea continuă constă în propunerea unor tratamente punctuale pe baza unor studii de caz.
7. Conservarea preventivă a obiectelor de lemn pictat și aurit	Prelegere pe bază de slide-uri. Dezbateri interactive. Prezentarea unor studii de caz.	2	
Total ore		14	

Bibliografie

1. Brandi C. 1996. *Teoria restaurării*, București, Editura Meridiane.
2. Cișmaru I., Cișmaru M., Ghimpu R. 1993. *Mobila stil*, București, Editura Tehnică.
3. Capesius R. 1983. *Mobilier și tâmplărie pictate de sașii din Transilvania*, Kriterion.
4. Dragomir V. 2011. *Centre de meșteri iconari din spațiul românesc. Specificitatea materialelor și tehnicilor de pictură*, Editura Universitaria, Craiova
5. Gămălie G. 2026. *Restaurare lemn policrom*. Note de curs.
6. Gămălie G. 2007. *Insectele dăunătoare cărților și combaterea lor* - teză de doctorat, Coord. Prof. Univ. Dr. Mustaș G., Facultatea de Biologie, Universitatea "Al. I. Cuza" Iași.
7. Guttmann M. 2013. *Aspecte teoretice ale curățirii obiectelor din lemn*, Caietele restaurării, Editura ACS.
8. Malearov, S., Ștefan, C. 2012. *Mobilier pictat transilvănean*, Editura "ASTRA MUSEUM".
9. Melniciuc-Puică N. 2001. *Materiale pentru realizarea, conservarea și restaurarea icoanelor și frescelor*, Tehnopress, Iași.
10. Moldoveanu A. 2010 – 2011. *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ed. Cetatea de Scaun.
11. Mustaș M., Mustaș G., Ungurean B., Moșneagu M., Gămălie G., Axinte L. 2013. *Etiopatologia operei de artă*, Editura Academiei Oamenilor de Știință din România, București.
12. Olaru, V. 2014. *Mobilierul pictat din sudul Transilvaniei secolele XV-XVIII*. Teza de doctorat, Univ. Lucian Blaga Sibiu.
13. Olaru, V., Negoescu, G. 2011. *Mobilier pictat. Restaurarea colecției de lăzi de zestre a Muzeului ASTRA*, Complexul Național Muzeal ASTRA.
14. Timar M.C. 2003. *Restaurarea mobilei*, Teorie și practică, Brașov, Editura Universității Transilvania.

8.2 Laborator	Metode de învățare	Număr de ore	Observații
1. Prezentarea generală laboratorului, materialelor și echipamentelor necesare, studii de caz.	Dezbateri interactive. Evaluare continuă.	4	Evaluarea continuă constă în descrierea obiectului Pacientul 0 – stil, materiale, tehnică.
2. Preluarea lucrării de restaurare, înțelegere obiect, analiză stare de conservare, investigare, diagnosticare.	Documentare. Exemplificare Pacient 0 – dezbateri interactive. Evaluare continuă.	4	Evaluarea continuă constă în TEMA: întocmire Fișă de conservare pentru Pacientul 0.
3. Concepția de conservare-restaurare; stabilirea materialelor necesare și a modului de intervenție.	Documentare. Dezbateri interactive.	4	Evaluarea continuă constă în TEMA: întocmire Concepție de restaurare pentru Pacientul 0,

Intervenții suport lemn. Restaurare accesorii metalice.	Exemplificare și îndrumare execuție intervenții directe pe obiecte de lemn policrom Activități în grupuri mici. Evaluare continuă.		precum și aprecierea execuției intervențiilor directe pe obiecte.
4. Consolidare strat pictural.	Exemplificare și îndrumare execuție intervenții directe pe obiecte de lemn policrom. Activități în grupuri mici. Evaluare continuă.	4	Evaluarea continuă constă în aprecierea execuției intervențiilor directe pe obiecte.
5. Restaurare suprafețe pictate /aurite – curățiri și completări lacune.	Exemplificare și îndrumare execuție intervenții directe pe obiecte de lemn policrom. Activități în grupuri mici. Evaluare continuă.	4	Evaluarea continuă constă în aprecierea execuției intervențiilor directe pe obiecte.
6. Restaurare suprafețe pictate /aurite - integrare cromatică, vernisare.	Exemplificare și îndrumare execuție intervenții directe pe obiecte de lemn policrom. Activități în grupuri mici. Evaluare continuă.	4	Evaluarea continuă constă în aprecierea execuției intervențiilor directe pe obiecte.
7. Elaborare documentație de restaurare.	Documentare.	4	
Total ore laborator		28	
Bibliografie Gămălie G. 2026. <i>Restaurare lemn policrom</i> . Note de curs. Caietele restaurării, Editura ACS. Publicații muzee: ACTA MUSEI – Brukenthal Sibiu, CIBINUM – ASTRA Sibiu, DROBETA – Seria Restaurare – conservare, Muzeul Regiunii Porților de Fier, Drobeta Turnu Severin, MONUMENTUL – Complexul Muzeal Național „Moldova” Iași, RESTITUTIO – Muzeul Național al Satului „D. Gusti” București, MATCONS – Salon național de restaurare, Muzeul Olteniei Craiova, etc. Revista PRO LIGNO (www.proligno.ro) și publicațiile Conferințelor internaționale ICWSE, Facultatea de design de mobilier și inginerie a lemnului, Universitatea Transilvania, Brașov. www.cimec.ro – Institutul Național al Patrimoniului - Bunuri culturale mobile clasate, Biblioteca digitală. www.culturadata.ro – Institutul Național pentru Cercetare și Formare Profesională – Publicații. Legea 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil. Normele de conservare și restaurare a bunurilor culturale mobile clasate, 2003.			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina *Restaurare lemn policrom* contribuie la dobândirea unor cunoștințe de bază în domeniul restaurării lemnului policrom și încurajează pregătirea masteranzilor alături de specialiștii restauratori din rețeaua muzeală națională. Disciplina își propune să coreleze nivelul de practică și teorie a conservării și restaurării și să favorizeze coagularea unei comunități științifice specifice acestui domeniu. Experiența profesională dobândită este solicitată de angajatori precum Muzeul ASTRA Sibiu și alte muzee din Brașov sau din țară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
Curs	Activitate continuă și participare la curs - prezență activă și intervenții argumentate; - integrarea cunoștințelor teoretice în discuții cu utilizarea adecvată a termenilor specifici; - demonstrarea unei gândiri reflexive asupra teoriilor discutate și formularea unor opinii personale; - nivelul de însușire a cunoștințelor teoretice: recunoașterea tipurilor de degradări ale suportului și structurilor de policromie, cunoașterea materialelor și tehnicilor de restaurare a suprafețelor de lemn policrom.	Evaluare continuă	10 %
	Analiza unui obiect la prima vedere – descrierea detaliată stare de conservare și propunere concepție de restaurare.	Examen oral	30%
Laborator	Activitate continuă și participare la laborator - participare activă în activitățile pe grupe de lucru, pe diferite piese; - colaborare în sarcini de echipă și susținerea opiniilor proprii. Realizarea sarcinilor aplicative - lucrare practică de restaurare lemn policrom pe diferite piese prin mai multe tipuri de intervenții specifice; Calitatea răspunsurilor - utilizarea adecvată a termenilor specifici; - calitatea documentării, capacitatea de sinteză și interpretare informații.	Evaluare continuă	30%
	Întocmirea documentației de restaurare corespunzătoare intervențiilor executate.	Evaluare orală Documentația de restaurare	30%

Standard minim de performanță

- Cunoașterea principalelor materiale și tehnici de restaurare a lemnului pictat și aurit și abilitatea de aplicare a conceptelor și metodelor științifice în restaurarea lemnului policrom.

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 30.09.2026 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 30.09.2026.

Conf.dr.ing. Alin OLARESCU

Prof.dr.ing. Mihaela CAMPEAN

Decan

Director departament,

Expert restaurator dr.
Georgiana GĂMĂLIE
Titular curs,

Expert restaurator dr.
Georgiana GĂMĂLIE
Titular laborator

Notă:

- 1) Domeniul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat (se completează conform cu Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/ programelor de studii universitare în vigoare).
- 2) Ciclul de studii - se alege una din variantele: Licență/ Masterat/ Doctorat.
- 3) Regimul disciplinei (conținut) - se alege una din variantele: DF (disciplină fundamentală)/ DS (disciplină de specializare)/ DC (disciplină complementară)
- 4) Regimul disciplinei (obligativitate) - se alege una din variantele: DOB (disciplină obligatorie)/ DOP (disciplină opțională)/ DFA(disciplină facultativă).
- 5) Un credit este echivalent cu 30 ore.